

ODLUKE

PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE (EU) 2021/271

od 17. veljače 2021.

o produljenju pojačanog nadzora za Grčku

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2021) 998)

(Vjerodostojan je samo tekst na grčkom jeziku)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 472/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o jačanju gospodarskog i proračunskog nadzora država članica europodručja koje su u poteškoćama ili kojima prijete ozbiljne poteškoće u odnosu na njihovu financijsku stabilnost ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 2. stavak 1.,

budući da:

- (1) Nakon isteka financijske pomoći u okviru Europskog stabilizacijskog mehanizma 20. kolovoza 2018., Provedbenom odlukom Komisije (EU) 2018/1192 ⁽²⁾ aktiviran je pojačani nadzor nad Grčkom za razdoblje od šest mjeseci s početkom od 21. kolovoza 2018. Pojačani nadzor naknadno je produljen četiri puta ⁽³⁾, svaki put za dodatno razdoblje od šest mjeseci, a posljednji put 21. kolovoza 2020.
- (2) Grčka je od 2010. primila znatan iznos financijske pomoći, stoga njezine nepodmirene obveze prema državama članicama europodručja, Europskom instrumentu za financijsku stabilnost i Europskom stabilizacijskom mehanizmu iznose ukupno 243 700 milijuna EUR. Grčka je dobila financijsku potporu europskih partnera pod povlaštenim uvjetima, a posebne mjere za postizanje održivije razine duga donesene su 2012. i ponovno u okviru Europskog stabilizacijskog mehanizma 2017. Euroskupina je 22. lipnja 2018. postigla politički dogovor o provedbi dodatnih mjera za održivost duga. Neke od tih mjera, uključujući prijenos iznosâ koji su jednaki dobiti nacionalnih središnjih banaka europodručja od grčkih državnih obveznica u okviru sporazuma o neto financijskoj imovini i programa za tržišta vrijednosnih papira, mogu se dogovoriti dvaput godišnje u Euroskupini na temelju pozitivnih izvješća u okviru pojačanog nadzora o usklađenosti Grčke s obvezama politike nakon provedbe programa. Prva četiri skupa mjera za smanjenje duga uvjetovanih politikama provedena su nakon dogovora Euroskupine postignutog u travnju 2019., prosincu 2019., lipnju 2020. i studenome 2020.
- (3) Grčka se obvezala prema Euroskupini da će nastaviti i dovršiti sve ključne reforme donesene u okviru programa potpore stabilnosti Europskog stabilizacijskog mehanizma („program”) te da će štititi ciljeve važnih reformi donesenih u okviru programa i njegovih prethodnika. Grčka se obvezala i da će provesti posebne mjere u području fiskalnih i fiskalno-strukturnih politika, socijalne skrbi, financijske stabilnosti, tržišta rada i proizvoda, privatizacije i javne uprave. Te posebne mjere, koje su navedene u prilogu izvaji Euroskupine od 22. lipnja 2018., pridonijet će uklanjanju prekomjernih makroekonomskih neravnoteža u Grčkoj i izvora ili mogućih izvora gospodarskih poteškoća.

⁽¹⁾ SL L 140, 27.5.2013., str. 1.

⁽²⁾ Provedbena odluka Komisije (EU) 2018/1192 od 11. srpnja 2018. o primjeni pojačanog nadzora na Grčku (SL L 211, 22.8.2018., str. 1.).

⁽³⁾ Provedbena odluka Komisije (EU) 2019/338, SL L 60, 28.2.2019., str. 17.; Provedbena odluka Komisije (EU) 2019/1287, SL L 202, 31.7.2019., str. 110.; Provedbena odluka Komisije (EU) 2020/280, SL L 59, 28.2.2020., str. 9.; i Provedbena odluka Komisije (EU) 2020/5086, SL L 248, 31.7.2020., str. 20.

- (4) Komisija je 26. veljače 2020. objavila izvješće za Grčku⁽⁴⁾ za 2020. Komisija je zaključila da u Grčkoj postoje prekomjerne makroekonomske neravnoteže⁽⁵⁾. Iako je napredak vidljiv u nizu područja, i dalje su prisutne znatne slabosti i naslijeđeni problemi, povezani s visokim javnim dugom, visokim udjelom neprihodonosnih kredita u bilancama banaka i vanjskim sektorom, i to u kontekstu i dalje niskog potencijala za rast i visoke stope nezaposlenosti. Ti su zaključci dodatno potvrđeni u Izvješću o mehanizmu upozoravanja koji je Komisija donijela 18. studenoga 2020. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća⁽⁶⁾ izrađenom u kontekstu krize uzrokovane bolešću COVID-19 u kojemu se navodi da je Grčka jedna od država članica za koju je u 2021. potrebno provesti detaljno preispitivanje. Konkretno, unatoč padu javnog duga 2019., u Izvješću o mehanizmu upozoravanja navodi se da se očekuje da će javni dug 2020. porasti iznad 200 % bruto domaćeg proizvoda zbog gospodarskog pada i troškova mjera potrebnih za ublažavanje učinka pandemije. Grčki financijski sektor i dalje je suočen s kombinacijom niske profitabilnosti, ispodprosječnim stopama kapitala i visokom razinom neprihodonosnih kredita. Neto međunarodna investicijska pozicija zemlje i dalje je velikim dijelom negativna, iako uključuje veliki vanjski javni dug po izrazito povlaštenim uvjetima, te se predviđa da će se dodatno pogoršati zbog slabijih priljeva od turizma. Nezaposlenost je i dalje vrlo visoka, a blago silazni trend nezaposlenosti prekinula je kriza.
- (5) Od početka pandemije Unija i njezine države članice poduzimaju dosad neviđene mjere kako bi zaštitile živote i egzistencije. Grčka je u okviru koordiniranog Unijina pristupa pandemiji bolesti COVID-19 odgovorila donošenjem dodatnih mjera za povećanje kapaciteta svojeg zdravstvenog sustava i proširenjem dijela fiskalnih mjera i mjera za likvidnost kojima se pruža pomoć osobito ugroženim građanima i poduzećima. EU podupire nacionalne mjere za suzbijanje zdravstvene krize i ublažavanje njezina učinka na gospodarstvo. Oslobodio je proračun radi borbe protiv virusa, aktivirao opću klauzulu o odstupanju u okviru Pakta o stabilnosti i rastu, iskoristio punu fleksibilnost predviđenu pravilima o državnim potporama i izradio novi instrument za potporu radi smanjenja rizika od nezaposlenosti u izvanrednoj situaciji („SURE“) kako bi se građanima pomoglo da zadrže radna mjesta. Uz mjere koje poduzimaju Europska središnja banka, Europski stabilizacijski mehanizam i Europska investicijska banka, EU-ovim odgovorom osigurava se 750 milijardi EUR iz instrumenta Next Generation EU koji će se prvenstveno provoditi putem Mehanizma za oporavak i otpornost. Mehanizmom će se pružiti znatna potpora provedbi reformi i ulaganja za jačanje gospodarstava država članica. Mehanizam je prilika da se grčko gospodarstvo oporavi od aktualne krize i odgovori na izazove s kojima se i dalje suočava. Osim toga, u okviru višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027. sredstva EU-a u iznosu većem od 1 000 milijardu EUR bit će usmjerena na nove i ojačane prioritete u svim područjima politika EU-a, uključujući zelenu i digitalnu tranziciju.
- (6) Komisija je 18. studenoga 2020. objavila svoju osmu procjenu u okviru pojačanog nadzora nad Grčkom⁽⁷⁾. Zaključak je da je Grčka poduzela potrebne mjere kako bi ispunila posebne obveze u pogledu reformi unatoč nepovoljnim okolnostima prouzročenima pandemijom. U izvješću se navodi da su nadležna tijela proteklih mjeseci uspjela nastaviti s radom na reformskim obvezama nakon zastoja u prvoj polovini 2020. zbog neočekivanih događaja i da su provela niz temeljnih reformi. Europske institucije pozdravile su blisku i konstruktivnu suradnju u svim područjima i potakle nadležna tijela da nastave s radom na brzom dovršenju provedbe nedavno donesenog primarnog zakonodavstva te da ga prema potrebi pojačaju. To se posebno odnosi na reforme financijskog sektora u okviru kojih će uskoro biti dovršeno i doneseno opsežno sekundarno zakonodavstvo.
- (7) Na temelju detaljnog preispitivanja koje je Komisija provela 2020. i Komisijine procjene, Vijeće je ispitalo Nacionalni program reformi za 2020. i Program stabilnosti za 2020. Vijeće smatra da je prvi korak potreban za korekciju neravnoteža suočavanje s pandemijom i olakšavanje gospodarskog oporavka. Preporučilo je⁽⁸⁾ Grčkoj da poduzme sve potrebne mjere kako bi se učinkovito suočila s pandemijom, među ostalim jačanjem otpornosti zdravstvenog sustava, da uvede programe skraćenog radnog vremena i učinkovitu potporu mjerama aktivacije kako bi se ublažile posljedice krize na zapošljavanje i socijalne posljedice, da uvede mjere za osiguravanje likvidnosti te da potiče javna i privatna ulaganja u niz prioriternih područja ulaganja, uključujući zelenu i digitalnu tranziciju. Vijeće je pozvalo tijela da nastave i dovrše provedbu reformi u skladu s obvezama nakon provedbe programa kako bi se nakon postupnog ublažavanja ograničenja nametnutih zbog pandemije bolesti COVID-19 pokrenuo održiv gospodarski oporavak.

⁽⁴⁾ SWD(2020) 507 final.

⁽⁵⁾ COM(2020) 150 final.

⁽⁶⁾ Uredba (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža (SL L 306, 23.11.2011., str. 25.).

⁽⁷⁾ Europska komisija: Izvješće o pojačanom nadzoru – Grčka, svibanj 2020., Institutional Paper br. 127, svibanj 2020.

⁽⁸⁾ Preporuka Vijeća od 20. srpnja 2020. o Nacionalnom programu reformi Grčke za 2020. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Grčke za 2020. (SL C 282, 26.8.2020., str. 46.).

- (8) Od završetka programa Europskog stabilizacijskog mehanizma grčki je bankarski sektor postao stabilniji i otporniji na udare, no naslijeđeni rizici i znatni temeljni nedostaci još su prisutni i sve izraženiji zbog nepovoljnog utjecaja pandemije koronavirusa. Banke održavaju odgovarajuću likvidnost iskorištavanjem povoljnih uvjeta monetarne politike, ali razina neprihodonosnih kredita i dalje je u rujnu 2020. ⁽⁹⁾ bila na visokih 58,7 milijardi EUR ili 35,8 % bruto izloženosti prema kreditnim dužnicima. Pad razine neprihodonosnih kredita s najviše točke od 107,2 milijarde EUR zabilježene u ožujku 2016. nastavio se tijekom prvih devet mjeseci 2020., iako sporijim tempom. Međutim, velik udio zajmova koji ostvaruju korist od moratorija na otplatu duga upućuje na znatan rizik od povećanih potreba za rezervacijama i pogoršanja stopa kvalitete imovine nakon isteka moratorija. Ključni element strategije banaka za rješavanje problema neprihodonosnih kredita i dalje je nastavak sekuritizacija u okviru programa Heraklo, za koje se očekuje da će biti zaključene u prvoj polovini 2021. Struktura kapitala grčkih banaka u skladu je s regulatornim zahtjevima, ali je suočena sa sve većim nadzornim zahtjevima i potrebama za sredstvima za financiranje postupka razduživanja neprihodonosnih kredita u srednjoročnom razdoblju, dok je profitabilnost niska i očekuje se da će biti pod dodatnim pritiskom zbog gospodarskih posljedica pandemije. Stoga su grčke banke zbog pandemije posebno izložene riziku od mogućeg povećanja troškova financiranja i ponovnog pogoršanja kvalitete imovine. Tijela su učinkovito provela ili proširila mjere potpore za održavanje pristupa financiranju za pogođena poduzeća, kojima upotpunjuju inicijative na razini komercijalnih banaka i pružatelja usluga servisiranja kredita. Nastavlja se i s ključnim reformama financijskog sektora s ciljem poboljšanja postojećih instrumenata za sanaciju neprihodonosnih kredita nakon prethodnih kašnjenja zbog negativnih posljedica pandemije bolesti COVID-19. Te reforme, posebno nedavno donesena reforma fragmentiranog okvira za insolventnost, mogu pridonijeti ublažavanju srednjoročnih posljedica krize na zaduženost privatnog sektora. Učinak tih reformi ovisit će o pravodobnosti i učinkovitosti njihove provedbe.
- (9) Unatoč napretku ostvarenom posljednjih godina u područjima kao što su skraćivanje vremena za registraciju poduzeća i jačanje zaštite manjinskih ulagača, Grčka se i dalje suočava s velikim izazovima u pogledu poslovnog okruženja i pravosudnog sustava, što je vidljivo iz slabih rezultata u nekoliko područja (npr. izvršavanje ugovora, upis vlasništva, rješavanje nelikvidnosti itd.). Tijela nastavljaju raditi na poboljšavanju regulatornog okruženja i jačanju konkurentnosti unatoč teškoćama zbog pandemije bolesti COVID-19, koja je još u tijeku. Stabilan napredak u provedbi pravosudnih reformi, uključujući mjere za potporu posredovanju te nedavne mjere za reformu tržišta proizvoda i poboljšanje nadzora tržišta mogu povećati izgled Grčke za oporavak, no potrebno je daljnje poboljšanje poslovnog okruženja. Tijela napreduju i u provedbi ključnih reformi za poboljšanje pokazatelja uspješnosti Grčke u području digitalizacije, koja je i dalje među najnižima u EU-u. Grčka je predana i provedbi velike reforme javne nabave do početka 2021., a nastavlja i s uvođenjem komplementarnih mjera kako bi se dodatno smanjilo administrativno opterećenje poduzeća i građana.
- (10) Nakon što je 2010. izgubila pristup zaduživanju na financijskim tržištima, Grčka se od srpnja 2017. počela vraćati na tržište izdavanjem državnih obveznica. Nakon uspješnog zaključenja programa Europskog stabilizacijskog mehanizma u 2018. polako su se počeli ostvarivati umjereni prinosi od grčkih državnih obveznica, koji su se 2019. znatno smanjili. Od početka pandemije Grčka je uspješno izdavala trezorske zapise i dugoročne državne obveznice, što upućuje na kontinuiran pristup tržišnom financiranju. Postojeći povoljni uvjeti financiranja temelje se na mjerama likvidnosti dogovorenima na europskoj razini, uključujući hitni program kupnje zbog pandemije koji provodi Europska središnja banka. Na temelju analize održivosti duga predstavljene u osmom Izvješću o pojačanom nadzoru očekuje se da će državne bruto potrebe za financiranjem u srednjoročnom razdoblju iznositi oko 15 % BDP-a.
- (11) S obzirom na navedeno, Komisija zaključuje da su uvjeti zbog kojih je uveden pojačani nadzor u skladu s člankom 2. Uredbe (EU) br. 472/2013 i dalje prisutni. Konkretno, financijska stabilnost Grčke i dalje je izložena rizicima koji bi, ako se ostvare, mogli imati negativne učinke prelijevanja na druge države članice europodručja. Učinci prelijevanja mogli bi se ostvariti neizravno, djelovanjem na povjerenje ulagača, a time i na troškove refinanciranja za banke i državne obveznice u drugim državama članicama europodručja.

⁽⁹⁾ Izvor: Grčka središnja banka, mjereno na pojedinačnoj razini.

- (12) Stoga Grčka u srednjoročnom razdoblju treba kontinuirano donositi mjere za uklanjanje izvora ili mogućih izvora poteškoća i provoditi strukturne reforme za poticanje snažnog i održivog gospodarskog oporavka kako bi ublažila preostale učinke nekih ranijih čimbenika. Među tim su čimbenicima ozbiljan i dugotrajan pad gospodarske aktivnosti tijekom krize, razmjeri grčkog duga, slabosti financijskog sektora, kontinuirana relativno snažna povezanost financijskog sektora i grčkih javnih financija, među ostalim i zbog državnog vlasništva, rizik od širenja ozbiljnih napetosti iz jednog od tih sektora u druge države članice te izloženost država članica europodručja grčkim državnim obveznicama.
- (13) Radi otklanjanja preostalih rizika i praćenja izvršenja obveza preuzetih u tu svrhu nameće se zaključak da je potrebno i primjereno produljiti pojačani nadzor nad Grčkom u skladu s člankom 2. stavkom 1. Uredbe (EU) br. 472/2013.
- (14) Dopisom poslanim 14. siječnja 2021. Grčkoj je omogućeno da se očituje o Komisijinoj procjeni. U svojem odgovoru od 27. siječnja 2021. Grčka se uglavnom složila s Komisijinom procjenom gospodarskih izazova s kojima se suočava, što je osnova za produljenje pojačanog nadzora.
- (15) Grčka će i dalje imati koristi od tehničke potpore koja se pruža u okviru novog instrumenta za tehničku potporu, kojim će se države članice osobito podupirati u pripremi i provedbi planova za oporavak i otpornost.
- (16) Komisija pri provedbi pojačanog nadzora i u kontekstu svojeg sustava ranog upozoravanja namjerava blisko surađivati s Europskim stabilizacijskim mehanizmom.

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Razdoblje pojačanog nadzora nad Grčkom u skladu s člankom 2. stavkom 1. Uredbe (EU) 472/2013, koje je aktivirano Provedbenom odlukom (EU) 2018/1192, produljuje se za dodatnih šest mjeseci s početkom od 21. veljače 2021.

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Helenskoj Republici.

Sastavljeno u Bruxellesu 17. veljače 2021.

Za Komisiju
Paolo GENTILONI
Član Komisije
